

Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma ile buna Ek Protokolün tasdiki hakkında kanun lâyihası ve Hariciye, Milli Müdafaa, Adliye ve Bütçe encümenleri mazbataları (1/130)

T. C.

10 . XII . 1956

Başvekâlet

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi

Sayı : 71-471/3974

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisiğine

Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma ile buna Ek Protokolün tasdiki hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve Yüksek Meclise takdimî İcra Vekilleri Heyetince 24.XI.1956 tarihinde kararlaştırılan kanun lâyihasının, esbabı mucibe ve ilişkileriyle birlikte, sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

ESBABI MUCİBE

12 Aralık 1949 tarihli ve 5456 sayılı Kanunla tasdik edilmiş bulunan «Avrupa Konseyi Statüsü» nün 40 nci maddesinin (a) fıkrası, Üye Devletler temsilcilerinin ve Konsey Kâtipliğinin Üye Devletler topraklarında vazifelerini ifa için icabeden imtiyaz ve muafiyetlerden istifade edeceklerini ve aynı maddenin (b) fıkrası da Üye Devletlerin mezkûr (a) fıkrası hükmünü gerektiği şekilde tatbik mevkiine koymak maksadıyla kısa zamanda bir anlaşma akdetmelerini âmir bulunmaktadır. Bu madde hükümleri mucibince hazırlanan «Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma» bütün Üye Devletler tarafından 2 Eylül 1949 günü Paris'te imzalanmıştır.

Bu Anlaşma ile, Avrupa Konseyinin, Vekiller Komitesi temsilcilerinin, İstişari Meclisteki temsilcilerin ve Konsey memurlarının imtiyaz ve muafiyetleri tâyin olunmuş ise de İstişari Meclisin komisyon ve tâli komisyonlarına katılan Meclis Üyelerinin Vekil Delegeleri Komitesi toplantılarına katılan temsilcilerin, Vekiller ve Delegeleri Komiteleri toplantıları haricinde yapılan toplantılara katılan Hükümet Ekspertlerinin imtiyaz ve muafiyetlerinin ne olacağı meskût geçilmiş ve Üye Hükümetlerin Strasburg'taki daimî temsilcilerinin statüsü tâyin olunmamıştır. İşte, bu boşluğu bertaraf etmek gayesiyle, Üye Hükümetler mevzuubahis Anlaşmayı bir Ek Protokol ile itman etmek arzusunu izhar etmişler ve bu maksatla vücuda getirilen «Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşmaya Ek Protokol» 6 Kasım 1952 günü bütün Üye Devletler temsilcileri tarafından imzalanmıştır.

Avrupa Konseyinin yüksek gayelerinin en iyi şartlar altında tahakkukunu istihdaf eden bu Anlaşma ve Ek Protokolda tanınan imtiyaz ve muafiyetler, devletler hukuku ile tanınan ve Hükümetimizin esasen taraftar olduğu ve bütün devletlerce en iyi şekilde riayet olunmasını beklediği imtiyaz ve muafiyetler çerçevesi dâhilinde bulundurmaktadırlar,

Bu itibarla, mevzu bahis Anlaşma ile Ek Protokolün tasdikine mütaallik olarak sunulan kanun lâyihasının, ikinci maddesinde serd edilen biri Avrupa Konseyi Teşkilâtında vazifelendirilecek Türk vatandaşlarının askerlik mükellefiyetlerine ve diğeri de Avrupa Konseyince Türkiye dâhilinde vazifelendirilecek Türk vatandaşlarının malî mükellefiyetlerine dair olan iki ihtirazi kayıtla kabulü yüksek reylerine arz olunur.

Hariciye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Esas No. 1/130

Karar No. 22

29 . V . 1958

Yüksek Reisliğe

Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma ile buna Ek Protokolün tasdiki hakkında kanun lâyihası, ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakîye encümenimizde tetkik ve müzakere edildi.

Gerek esbabı mucibede zikredilen hususat ve gerekse Hükümet temsilcilerinin verdiği izahat muvafık görüldüğünden lâyiha aynen ve ittifakla kabul edildi.

Havalesi gereğince Millî Müdafaa Encümeni-ne tevdi buyrulmak üzere Yüksek Reisliğe saygıyla sunulur.

Hariciye Encümeni

Reisi
İzmir
M. Çavuşoğlu
Adana
H. Eroğlu

Antalya
B. Onat

Bursa
Y. Teksel

Çanakkale
H. Alyot

Mazbata Muharriri
Kastamonu
B. Aktaş
Ankara
B. Ecevit

İmzada bulunamadı
Antalya
A. Tokuş

İmzada bulunamadı
Çanakkale
N. F. Alpkartal

İmzada bulunamadı
Çankırı
A. K. Barlas
İmzada bulunamadı

Çorum
S. Baran
Gaziantep
A. Ocak

Giresun
M. Şener

Hatay
A. Ş. Devrim
İstanbul
F. Ulaş

İzmir
I. Sipahioğlu

Kırklareli
Ş. Bakay
Mardin
V. Dizdaroğlu

Muğla
N. Özsan
İmzada bulunamadı

Sivas
N. Çubukçu
Sivas
E. İmer

Çorum
K. Terzioğlu
Giresun
H. Bozbağ

Hatay
İ. Ada
İmzada bulunamadı

İstanbul
N. Tlabar
İzmir
N. Pınar

Kars
T. Göle
Manisa
H. Bayur
Mardin
H. R. Tankut
İmzada bulunamadı

Nevşehir
M. H. Ürgüblü

Sivas
H. Değer
Urfa
E. M. Karakurt

Millî Müdafaa Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Millî Müdafaa Encümeni

Esas No. 1/130

Karar No. 10

19. XII. 1958

Yüksek Reisliğe

Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma ile buna Ek Protokolün tasdıkı hakkında kanun lâyihası, ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakleriyle encümenimizde tetkik ve müzakere edildi :

Hükümet lâyihasında sérd edilen mucip sebepler encümenimizce de yerinde mütalâa edilerek 2 nci maddenin (A) bendine daha sarıh ve katî bir ifade vermiş olmak için (şartıyla) kelimesi yerine (şarttır) kelimesi konarak bu şekilde redaksiyon tadiliyle ve diğer maddeler aynen kabul edilmiştir.

Havalesi gereğince Adliye Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Riyasete sunulur.

Millî Müdafaa En. Rs. Mazbata Muharriri
Nevşehir İçel
Z. Üner Y. Karabulut

Kâtip
Muş
Şemsi Ağaoğlu
İmzada bulunamadı

Erzurum
M. Zeren

İstanbul
N. Ataç

Konya
İ. A. Akdağ

Tekirdağ
N. Aknoz

Çanakkale
N. F. Alpkartal

Giresun
S. Altınbaş
İmzada bulunamadı

İstanbul
T. Yazıcı

İzmir
F. Uçaner

Niğde
A. Eren

Tunceli
A. Bora
İmzada bulunamadı

Adliye Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Esas No. 1/130

Karar No. 21

28. I. 1959

Yüksek Reisliğe

Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma ile buna Ek Protokolün tasdıkı hakkındaki kanun lâyihası Adliye, Hariciye ve Millî Müdafaa Vekâletlerinin mümessilleri davet olunarak yapılan tetkikat ve müzakere sonunda:

1. Lâyihanın mucip sebeplerinde zikir ve tasrih kılınan hususlar ve alâkalı vekâletlerin mümessilleri tarafından verilen nütemmim izahat sureti umumiyede muvafık görülerek lâyiha esas hatları itibariyle kabul edilmiştir.

2. Lâyihanın ikinci maddesinin (A) fıkrası

ile vaz'olunan hüküm Avrupa Konseyi Teşkilâtında vazife alacak Türk tâbiyetini haiz vatandaşların bu müessesede vazife gördükleri müddet zarfında askerlik hizmetinden müeccel bulduklarını istihdaf etmekte ise de, müecceliyet hakkının iktisabı için evveleminde 1111 sayılı Askerlik Mükellefiyeti Kanununun 6 nci maddesinde taknin olunan muvazzaflık vazifesinin er veya yedek subay sıfatıyla ifası şartına muallâk tutulması düşünülmüş ve aynı zamanda müecceliyet hakkının Avrupa Konseyi Teşkilâtında vazife gördükleri müddete maksur bulunduğu nazara alınmıştır.

Aksi takdirde, haiz oldukları sıfat itibariyle er veya yedek subay olarak hizmetlerini yapmamış olanların, mezkûr teşkilâta intisabetmiş olsalar bile celp ve davet edilmeleri muktazi bulunmuştur.

Yukarda izah olunan sebeplere müsteniden sevk olunan hükmün vuzuhu temin sadedinde, fıkra metni yeniden yazılmıştır.

Gereğinin ifa buyurulmasının arzıyla Bütçe Encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Adliye Encümeni Reisi M. Muharriri
Aydın Balıkesir
C. Ülkü V. Asena

Kâtip

Manisa
Â. Akın

Denizli

İ. Hâdimlioğlu M. K. Biberioğlu

Çorum

Gaziantep

A. Şahin

İçel

M. Dölek

Maraş

H. F. Evliya

Mardin

M. A. Arkan

Nevşehir

H. H. Ülkün

Sakarya

N. Kirişcioğlu

Siird

F. Şendur

Urfa

A. Akan

Uşak

A. R. Akbıykoğlu

Yozgad

M. Ataman

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Bütçe Encümeni
Esas No. 1/130
Karar No. 120

3 . VI . 1959

Yüksek Reisliğe

Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine dair Umumi Anlaşma ile buna Ek Protokolün tasdikı hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve Meclisi Âliye arzı İcra Vekilleri Heyetince kararlaştırılıp Başvekâletin 10 . XII . 1958 tarihli ve 71 - 471/3974 sayılı tezkeresiyle gönderilen kanun lâyihası Hariciye, Millî Müdafaa ve Adliye encümenleri mazbataları ile birlikte encümenimize havale edilmiş olmakla Hariciye ve Maliye vekâletleri mümessilleri hazır oldukları halde tetkik ve müzakere edildi.

Kanun lâyihası, gerekçesinde de arz ve izah edilen mucip sebeplere istinaden Avrupa Konseyinin yüksek gayelerinin en iyi şartlar altında tahakkukunu mümkün kılmak üzere; «Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma» ile bu Anlaşmaya Ek Protokolün tasdikını istihdaf etmektedir.

Lâyihanın ikinci maddesinin (A) fıkrası, Avrupa Konseyi Teşkilâtında vazifelendirilecek Türk vatandaşı kimselerin mecburi askerlik hizmetlerini yedek subay veya er olarak yapmış olmaları şartını vaz'etmekle beraber ikinci defa ihtiyat olarak hizmete çağırıldıkları takdirde Askerlik Kanunundaki usullere göre teccillerinin yapılacağı ve (B) fıkrası ise, Avrupa Konseyi tarafından Türkiye dâhilinde vazifelendirilecek Türk vatandaşı memurların da, vatandaşların tâbi tutuldukları malî mükellefiyetlerden istisna edilemeyecekleri hükmünü ihtiva etmekte olup lâyihanın birinci maddesi, Ek Protokolün bu ihtirazi kayıtlarla tasdikını derpiş etmektedir.

Lâyihanın sevkini mucip sebepler encümenimizce yerinde görülerek maddelerin müzakeresine geçilmiş ve lâyiha Hükümetin teklifi veccihile aynen kabul edilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere
Yüksek Reisliğe sunulur.

Reis V.	Mazbata M.	Kâtip
Muğla	İzmir	Diyarbakır
N. Özsan	B. Bilgin	M. H. Ünal
Afyon K.	Afyon K.	Antalya
N. Topcuoğlu	M. A. Ülgen	K. Akmanlar
Balıkesir	Bolu	Çorum
M. H. Timurtaş	S. Bilir	H. Bulgurlu
Çorum	Diyarbakır	Gazianteb
Y. Gürsel	H. Turgut	E. Cenani

Isparta	İstanbul	İzmir
T. Tıglı	N. Kırsan	D. Akbel
Kastamonu	Konya	Manisa
M. İslâmoğlu	M. Bağrıaçık	S. Mihçioğlu
Nevşehir	Rize	Rize
N. Önder	İ. Akçal	M. Önal
Siird		Sinob
M. D. Süalp		Ö. Özen
Yozgad		Zonguldak
T. Alpay		H. Timur

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma ile buna Ek Protokolün tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — 2 Eylül 1949 tarihinde imzalanmış olan «Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma» ile 6 Kasım 1952 tarihinde imzalanmış olan «Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşmaya Ek Protokol» ikinci maddede yazılı ihtirazi kayıtlarla tasdik edilmiştir.

MADDE 2. — A) Avrupa Konseyi Teşkilâtında vazifelendirilecek Türk vatandaşı kimse-lerin 1111 sayılı Askerlik Kanununun 6 ncı maddesinin tahmil ettiği askerliklerini yedek subay veya er olarak yapmış olmaları şartıyla bunların bundan sonraki yedeklik hizmetlerinde bu teşkilâttaki vazifelerinin devamı müddetince yedek subay veya er durumunda bulduklarına ve Askerlik Kanunundaki usullere göre tecilleri yapılır.

B) Avrupa Konseyi tarafından Türkiye dâhilinde vazifelendirilecek Türk vatandaşı memurlar vatandaşların tâbi tutuldukları malî mükellefiyetlerden istisna edilmezler.

MADDE 3. — Bu kanun neşri tarihinde me-riyete girer.

MADDE 4. — Bu kanunun hükümlerini ie-raya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

24 . İİ . 1956

Bağyekil ve Maliye V. V. A. Menderes	Devlet Vekili M. C. Bengü
Devlet Vekili ve Millî M. V. V. Ş. Ergin	Devlet Vekili E. Kalafat
Devlet Vekili ve Ziraat V. V. C. Yardımcı	Adliye Vekili ve Dahiliye V. V. H. A. Göktürk
Millî Müdafaa Vekili	Dahiliye Vekili
Hariciye Vekili	Maliye Vekili

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN TADİLİ

Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma ile buna Ek Proto-kolün tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümet lâyihasının 1 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — A) Avrupa Konseyi Teşki-lâtında vazifelendirilecek Türk vatandaşı kim-selerin 1111 sayılı Askerlik Kanununun 6 ncı maddesinin tahmil ettiği askerliklerini yedek subay veya er olarak yapmış olmaları şarttır. Bunların, bundan sonraki yedeklik hizmetlerin-de bu teşkilâttaki vazifelerinin devamı müd-detince yedek subay veya er durumunda bu-lunduklarına ve Askerlik Kanunundaki usul-lere göre tecilleri yapılır.

B) Avrupa Konseyi tarafından Türkiye dâhilinde vazifelendirilecek Türk vatandaşı me-murlar, vatandaşların tâbi tutuldukları malî mükellefiyetlerden istisna edilmezler.

MADDE 3. — Hükümet lâyihasının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümet lâyihasının 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Maarif Vekili A. Özel	Nafia Vekili ve Hariciye V. V. E. Menderes
İkt. ve Ticaret Vekili Z. Mandalıncı	Sıh. ve İç. Mua. Vekili N. Körez
Güm. ve İnh. Vekili H. Hüsmen	Ziraat Vekili
Münakalât Vekili A. Demirel	Çalışma Vekili Mümtaz Tarhan
	Sanayi Vekili S. Ağaoğlu

ADLIYE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma ile buna Ek Protokolün tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümet tarafından hazırlanan metin aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — A) Avrupa Konseyi Teşkilâtında vazifelendirilecek Türk vatandaşlarından 1111 sayılı Askerlik Mükellefiyeti Kanununun 6 ncı maddesinin tahmil ettiği hizmetlerini yedek subay veya er olarak ifa edenler, bu teşkilâtteki vazifelerinin devamı müddetince müecceel sayılırlar.

B) Avrupa Konseyi tarafından Türkiye dâhilinde vazifelendirilecek Türk vatandaşı memurlar, vatandaşların tâbi tutuldukları malî mükellefiyetlerden istisna edilmezler.

MADDE 3. — Hükümetin üçüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

Madde 4. — Hükümetin dördüncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma ile buna Ek Protokolün tasdiki hakkında kanun lâyihası

MADDE 1. — Hükümetin 1 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nei maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Hükümetin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

AVRUPA KONSEYİNİN İMTİYAZ VE MUAFİYETLERİNE MÜTEDAİR UMUMİ ANLAŞMA

Belçika Kırallığı, Danimarka Kırallığı, Fransa Cumhuriyeti, Yunanistan Kırallığı, İrlanda Cumhuriyeti, İtalyan Cumhuriyeti, Lüksemburg Büyük Dükahğı, Holânda Kırallığı, Norveç Kırallığı, İsveç Kırallığı, Türkiye Cumhuriyeti ve Büyük Britanya ve Şimalî - İrlanda Kırallığı hükümetleri;

Avrupa Konseyi, Statüsünün 40 nci maddesinin (a) fıkrası mucibince Avrupa Konseyinin, Üye Devletler temsilcilerinin ve Kâtipliğın, Üye Devletler topraklarında vazifelerini ifa için gerekli muafiyet ve imtiyazlara sahibolduklarını:

Yukarda mezkûr maddenin (b) fıkrası mucibince, Konsey üyelerinin bu fıkra hükümlerini tamamiyle yerine getirmek gayesiyle bir anlaşma akdini taahhüdettiklerini, ve

Vekiller Komitesinin Üye Hükümetlere aşağıdaki hükümlerin kabulünü tavsiyeye karar verdiği nazarı dikkate alarak:

Aşağıdaki maddeler üzerinde mutabık kalmışlardır.

Fasıl - I

Şahsiyet ve ehliyet

Madde — 1.

Avrupa Konseyi hukuki şahsiyete sahiptir. Akit yapmak, menkul ve gayrimenkul mal satın almak ve ferağ etmek ve mahkemelerde dâva açmak ehliyetini haizdir. Umumi Kâtip, Konsey adına bu hususta gerekli tedbirleri alır.

Madde — 2.

Umumi Kâtip, adaletin iyi işlemlerini kolaylaştırmak, polis nizamlarına riayeti temin etmek, ve bu Anlaşmada sayılmış bütün imtiyaz, muafiyet, istisna ve kolaylıkların suiistimalini bertaraf etmek gayesiyle Üye Devletlerin yetkili makamlarıyla her zaman iş birliği yapar.

Fasıl - II

Mal, para ve alacaklar

Madde — 3.

Konsey malları ve alacakları, buldukları mahal neresi ve ziyedi kim olursa olsun, kazai muafiyeti haizdirler. Bundan ancak, hususi bir halde ve tâyin edeceği nispette Vekiller Komitesinin sarahaten feragati hali müstesnadır. Bununla beraber bu feragatin icbar ve icra tedbirlerine teşmil edilemeyeceği kabul edilmiştir.

Madde — 4.

Konsey mahalli ve binaları tecavüzden masundur. Malları ve alacakları nerede bulunursa bulunsun ve ziyedleri kim olursa olsun arama, el koyma, müsadere, istimlak ve diğer her nevi idari ve hukuki cebirden muafdırlar.

Madde — 5.

Konsey evrakı ve umumi olarak Konseye ait veya Konseyde mahfuz bütün vesikalar nerede bulunurlarsa bulunsunlar tecavüzden masundur.

Madde — 6.

Hiçbir malî kontrol, nizam ve moratoryoma tâbi olmadan:

- a) **Konsey** her nevi dövize sahibolabilir ve her nevi para üzerinden hesap açtırabilir.
- b) **Konsey** parasını bir memleketten diğerine veya her hangi bir memleket dâhilinde serbestçe nakil ve sahibolduğu her türlü dövizi diğer bir paraya tahvil edebilir.
- c) Avrupa **Konseyi**, yukarda yazılı (a) ve (b) fıkraları mucibince kendisine tanınan hakların kullanılması sırasında her hangi üye bir Hükümet tarafından yapılacak olan teşebbüsleri, menfaatlerine hâlel **getirmeden tervicedebileceğini tahmin** ettiği nispette, nazarı itibara alacaktır.

Madde — 7.

Konsey, alacakları, gelirleri ve diğer malları:

- a) Her türlü vasıtasız vergilerden muafıtır; bununla beraber **Konsey**, âmme hizmetlerinin beldelini teşkil eden vergi veya resimlerden muafiyet talebetmiyecektir.
- b) Sırf kendi resmî istimali için getirilmiş olan eşyaya taallük ettiği hallerde bütün Gümrük resimlerinden ve ithalât ve ihracat memnuiyet ve tahditlerinden muafıtır. Bu şekilde muafiyetle ithal edilmiş olan eşya ithal edildikleri memleket arazisi dâhilinde, bu memleket Hükümetince kabul olunan şartlar dairesinde vukubulması hali müstesna, satılamıyacaktır.
- c) Neşriyatı hususunda bütün Gümrük resimlerinden, ithalât ve ihracat memnuiyet ve tahdidatından muafıtır.

Fasıl : III

Muhaberat

Madde — 8.

Vekiller Komitesi ve Umumi Kâtip resmî muhabere işleri için her âza Devlet ülkesinde, en aşağı bu âza Devlet tarafından diğer her hangi bir Hükümet diplomatik komisyonuna yapılan muamele derecesinde müsait muameleden istifa ederler.

Vekiller Komitesinin ve Umumi Kâtipliğin resmî mektupları ve diğer resmî muhaberatı sansür edemezler.

Fasıl : IV

Vekiller Komitesindeki temsilciler

Madde — 9.

Vekiller Komitesindeki temsilciler vazifelerinin ifası sırasında ve toplantı mahalline gidiş ve geliş yolculukları esnasında aşağıdaki imtiyaz ve muafiyetlerinden istifale ederler:

- a) Tevkif olunmak veya şahsi bağajlarının zabıt ve müsaadesi muafiyetleriyle sözleri ve yazıları dâhil resmî sıfatları altında yaptıkları hareketler hususunda her nevi kazai muafiyet,
- b) Her nevi evrak ve vesaiklarının tecavüzden masuniyeti,
- c) Şifre kullanma ve kurye veya mühürlü valizle mektup ve vesaik alma hakkı.
- d) Vazifelerinin ifası sırasında, gerek kendileri ve gerek eşleri için ziyaret ettikleri veya geçtikleri memleketlerde muhacerete mütaallik tahdidî tedbirlerle ecebilerin tesciline mütaallik formalitelerden **muafiyet**,
- e) Para veya kambiyo tahdidatı hususunda kendilerinkine mümasil derecedeki diplomatik misyonlar âzalarına tanınmış olan kolaylıklar.
- f) Şahsi bağajları için kendilerinkine mümasil derecedeki diplomatik misyonlar üyelerine tanınmış olan muafiyet ve kolaylıklar.

Madde — 10.

Vekiller Komitesindeki temsilcilere, vazifelerinin ifası sırasında tam bir söz hürriyeti ve tam bir istiklâl sağlamak maksadiyle, vazifelerinin ifası sırasında kendilerinden sâdır olacak söz veya yazı veya fiiller dolayısıyla tanınan kazai muafiyet, vazifelerinin rihayet bulmasından sonra da tanınmakta devam edecektir.

Madde — 11.

İmtiyaz ve Muafiyetler, âza Devletler temsilcilerinin şahsi istifadeleri için değil, fakat Vekiller Komitesiyle ilgil vazifelerini tam bir istiklâl içinde ifa etmelerini temin maksadiyle tanınmışlardır.

Binnetice, Muafiyetin adaletin tecellisine mâni olacağına kaani bulunduğu ve taallûk ettiği gayeye zarar vermeden kaldırılabilceği hallerde kendi temsilcilerinin muafiyetini kaldırmak her âza Devletin yalnız hakkı değil aynı zamanda vazifesidir.

Madde — 12.

a) Yukardaki 9, 10 ve 11 nci maddelerin hükümleri bahis konusu şahsın tebaası veya halen veya mazide temsilcisi bulunduğu Devlet makamlarına karşı ileri sürülemez.

b) Yukardaki 9, 10, 11 ve 12 (a) maddelerindeki temsilci tâbiri bütün temsilcileri, muavin delegeleri, müşavirleri, teknik mütehassısları ve delegasyon kâtiplerini ihtiva üzere kullanılmıştır.

Fasıl : V

İstişari Meclisteki temsilciler

Madde — 13.

İstişari Meclisin toplantı mahalline giden veya oradan dönen Meclis temsilcilerinin ve onların yardımcılarının serbestçe yer değiştirmelerine idari veya diğer neviden hiçbir tahdit konamaz.

Temsilciler ve yardımcılara gümrük ve kambiyo kontrolü bakımından :

a) Kendi hükümetleri tarafından geçici resmî vazife ile ecebi memleketlere giden yüksek rütbeli Devlet memurlarına tanınan aynı kolaylıklar;

b) Diğer bütün âza devletler hükümetleri tarafından ecebi hükümetlerin geçici resmî vazifeli temsilcilerine tanınan aynı kolaylıklar tanınmıştır.

Madde — 14.

İstişari Meclisteki temsilciler ve yardımcıları vazifelerinin ifası sırasında beyan ettikleri fikirler ve verdikleri reyler dolayısıyla taharrî ve tevkif edilemez, haklarında takibat yapılamaz.

Madde — 15.

İstişari Meclisin içtima devresinin devamı müddetince Meclisteki temsilciler ve yardımcıları, Parlâmento âzası olsunlar veya olmasınlar :

a) Millî topraklarında, kendi memleketleri Parlâmento âzalarına tanınmış muafiyetlerden;

b) Diğer bütün âza devletler topraklarında, her nevi tevkif tedbirleri ve her türlü adli takibat masuniyetinden istifade ederler.

Bu muafiyet İstişari Meclisin toplantı mahalline giderken veya oradan dönerken dahi kendilerine tanınmıştır. Fakat, meşhut suç halinde ileri sürülemediği gibi İstişari Meclisin bir temsilci veya bir yardımcının muafiyetini kaldırmak hakkına da mâni teşkil edemez.

Fasıl : VI

Konseyn memurları

Madde — 16.

Umumi Kâtip ve Umumi Kâtip Muavininin gerek kendileri, gerek eşleri ve reşidolmıyan çocukları aşağıdaki 18 nei maddede derpiş edilen muafiyet ve imtiyazlardan başka Devletler Hukuku mucibince diplomatik temsilcilere tanınan imtiyaz, muafiyet, istisna ve kolaylıklardan da istifade ederler.

Madde — 17.

Umumi Kâtip aşağıdaki 18 nei madde hükümlerinin haklarında tam veya kısmen tatbik edileceği memur sınıflarını tâyin edecek ve bunu bütün âza devletler hükümetlerine bildirecektir. Bu sınıflara dâhil memurların isimleri zaman zaman âza devletler hükümetlerine tebliğ edilecektir.

Madde — 18.

Avrupa Konseyi memurları :

- a) Salâhiyetlerinin hududu dâhilinde ve resmî sıfatları altında yaptıkları söz ve yazıları da dâhil, bütün fiillerinde kazai muafiyetten istifade ederler.
- b) Avrupa Konseyi tarafından kendilerine ödenen maaş ve ücretler her nevi vergiden muaftır.
- c) Kendileri, eşleri ve bakımı kendilerine aidolan aile efradı muhacereti tahdideden hükümlerle ecnebilerin tesciline mütaallik formalitelere tâbi değildirler.
- d) Kambiyo kolaylıkları bakımından, alâkadar Hükümetin nezdinde akredite bulunan diplomatik misyonlara mensup muadil derecedeki memurlara tanınan aynı imtiyazlardan istifade ederler.
- e) Kendileri, eşleri ve bakımı kendilerine aât aile efradı, Milletlerarası bir buhran halinde diplomatik temsilcilerin vatana avdet hususunda istifade ettikleri kolaylıklardan aynen istifade ederler.
- f) İlgili memlekette ilk işe başlamaları sırasında zati ve ev eşyalarını muafiyet yoluyla ithal hakkından istifade ettikleri gibi memuriyetlerinin hitamında bunları kendi ikametgâhları memlekete tekrar muafiyetle ihraç hakkından da istifade ederler.

Madde — 19.

İmtiyaz, muafiyet ve kolaylıklar memurlara şahsi istifadeleri için değil Konseyin menfaati için tanınmıştır. Memura tanınan bu muafiyetin bir adli kararın normal şekilde işlemesine mâni olacağına ve Konsey menfaatlerini haleldar etmeden kaldırılabilceğine kanaat getirdiği hallerde Umumi Kâtip bu muafiyeti kaldırabilir, ve kaldırmak mecburiyetindedir. Umumi Kâtip ve Umumi Kâtip Muavini hakkında muafiyetlerin kaldırılması kararını vermeye Vekiller Komitesi salâhiyetlidir.

Fasıl : VII.

Tamamlayıcı Anlaşmalar

Madde — 20.

Konsey bir veya birkaç âza ile, onları ilgilendiren hususlarda bu Umumi Anlaşma hükümlerini tamamlayıcı Anlaşmalar akdedebilir.

Fasıl : VIII.

İhtilâflar

Madde — 21.

Konsey hesabına yapılan teslimat, işler veya gayrimenkul alımı mevzularında Konsey ile hususi şahıslar arasında çıkan bütün ihtilâflar idari tahkime tâbidir. Bu tahkimin şekli Umumi Kâtip kararıyla tesbit ve Vekiller Komitesi tarafından tasdik edilir.

Fasıl : IX.

Nihai hükümler

Madde — 22.

İşbu Anlaşma tasdik edilecek ve tasdik belgeleri Avrupa Konseyi Umumi Kâtibine tevdi edilecektir. Anlaşma yedi mümzi devlet tarafından tasdik belgelerinin tevdiinden itibaren meriyete girecektir.

Bununla beraber, yukarıki fıkrada tasrih edilen şerait dâhilinde Anlaşmanın meriyete girmesine intizaren, imza eden devletler, Konseyin lâyiğiyle işlemesindeki tevhürü bertaraf etmek maksadiyle, bu Anlaşmayı, kendi Esas Teşkilât kanunlarındaki kaidelere uygun olarak, imzası tarihinden itibaren muvakkat kaydı ile tatbik mevkiine koymak hususunda mutabıktırlar.

Aşağıda imzaları bulunan ve bu hususta gereken salâhiyeti haiz olan murahtaslar işbu Umumi Anlaşmayı imzalamışlardır.

Fransızca ve İngilizce her iki metin de muteber olmak üzere Avrupa Konseyi arşivlerinde kalacak tek nüsha halinde 2 Eylül 1949 tarihinde Paris'te tanzim edilmiştir. Umumi Kâtip, bu Anlaşmanın tasdikli suretini bütün imza edenlere gönderecektir.

Belçika Kraliyeti Hükümeti adına	: Louis Scheyven
Danimarka Kraliyeti Hükümeti adına	: J. C. W. Kruse
Fransa Cumhuriyeti Hükümeti adına	: Alexandre Parodi
Yunanistan Kraliyeti Hükümeti adına	: C. Xanthopoulos - Palamas
İrlanda Cumhuriyeti Hükümeti adına	: Sean Murphy
İtalya Cumhuriyeti Hükümeti adına	: Giustiniani
Lüksemburg Büyük Dükalığı Hükümeti adına	: Ant. Funk
Holanda Kraliyeti Hükümeti adına	: W. C. Posthumus Meyjes
Norveç Kraliyeti Hükümeti adına	: Rolf Andvord
İsveç Kraliyeti Hükümeti adına	: K. I. Westman
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına	: N. Menemenciöglü
Büyük Britanya Kraliyeti ve Şimalî - İrlanda Hükümeti adına	: Oliver Harvey

AVRUPA KONSEYİNİN İMTİYAZ VE MUAFİYETLERİNE MÜTAALLİK UMUMİ ANLAŞ-
MAYA EK PROTOKOL

2 Eylül 1949 da Paris'te imzalanan «Avrupa Konseyinin İmtiyaz ve Muafiyetlerine mütaallik Umumi Anlaşma» (Aşağıda «Anlaşma» olarak anılmıştır.) yı imzalayan Hükümetler,

«Anlaşma» hükümlerini itmam eylemek arzusu ile aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır.

Madde — 1.

Anlaşmayı imzalamamış bulunan, Avrupa Konseyinin halihazır veya müstakbel her âzası, «Anlaşma» ya ve işbu «Protokol» a, her ikisine ait iltihak vesikasını umumi kâtime tevdi ederek iltihak edebilir. Umumi kâtip tevdi keyfiyetini Konsey âzalarına bildirir.

Madde — 2.

a - «Anlaşma» nın dördüncü fasıl hükümleri Vekil Delegeleri toplantılarına iştirak eden temsilcilere tatbik edilir.

b - «Anlaşma» nın dördüncü fasıl hükümleri (İstişari Meclisteki temsilciler haric olmak üzere) Avrupa Konseyince Vekiller Komitesi ve Vekil Delegeleri Komitesinin içtima süreleri dışında tertibedilen toplantılara iştirak eden temsilcilere tatbik edilir; bununla beraber, bu toplantılara iştirak eden temsilciler mezkûr muafiyeti suçüstü hâlden dolayı tevkifte veya ondan sonraki adlî takipte, dermeyan edemez.

Madde — 3.

Anlaşmanın 15 nci maddesi hükümleri - İstişari Meclis toplantı halinde bulunsun veya bulunmasın - Asambledeki temsilcilere olduğu gibi yardımcılarına dahi Asambelenin bir komisyonu veya tâli komisyonu içtimama katılmalarının ve içtima mahalline gidış veya gelişlerinin her anında tatbik edilir.

Madde — 4.

Âzaların Avrupa Konseyi nezdindeki daimî temsilcileri vazifelerinin devamı müddetince ve toplantıların yapıldığı mahalle gidış ve gelişleri sırasında mümasil derecedeki diplomasi memurlarının istifade ettiği imtiyaz, muafiyet ve kolaylıklardan faydalanırlar.

Madde — 5.

Bu imtiyaz, muafiyet ve kolaylıklar âza Devletler Temsilcilerine, şahsi menfaatleri için olmayıp, Avrupa Konseyine müteallik işleri tam bir istiklâl ile ifa edebilmelerini temin maksadiyle tanınmıştır. Bundan dolayı muafiyetin, adaletin tecellisine manî olacağı kanaatinde bulunduğu ve tanındığı maksada hâlel getirmeksizin kaldırılabilir hallerde bir âza Devlet için temsilcisinin muafiyetini kaldırmak yalnız bir hak değil, aynı zamanda bir vazifedir.

Madde — 6.

4 ncu madde hükümleri, temsilcinin tebaası bulunduğu Devletin veya hâlen temsil etmekte veya vaktiyle temsil etmiş olduğu âzanın makamlarına karşı ileri sürülemez.

a - İşbu Protokol, Anlaşmayı imzalıyor. âzaların imzasına açıktır. Protokol, «Anlaşma» ile aynı zamanda veya bunun tasdikından sonra tasdik edilecektir. Tasdiknameler Avrupa Konseyi Umumi Kâtibine tevdi edilecektir.

b - İşbu «Protokol» «Anlaşma» yı tasdik etmiş olan mümzilerin hepsi tarafından tasdik edildiği gün, Anlaşma ve Protokolü tasdik etmiş olan mümzilerin sayısı 7 den az olmamak şartıyla, meriyete girecektir.

c - Protokol, daha sonra tasdik edecek mümziler için, tasdiknamelerin tevdiinden itibaren meriyete girecektir.

d - «Anlaşma» ve «Protokol» a 1 nci madde hükümleri gereğince iltihak etmiş âzalar için, «Anlaşma» ve «Protokol» ün meriyete girişi:

(i) İltihak vesikası yukardaki (b) paragrafında zikredilen tarihten önce tevdi olunmuş ise, mezkûr tarihte, veyahut,

(ii) Tevdi keyfiyeti yukarda (b) paragrafında zikredilen tarihten sonra vukubulursa, iltihak vesikasının tevdiinde vukubulacaktır.

Aşağıda imzaları bulunan ve bu hususta gereken salâhiyeti haiz olan murahhaslar işbu Protokolü imzalamışlardır.

Strasburg'da, 6 Kasım 1952 tarihinde her iki metin aynı derecede muteber olmak üzere, Fransızca ve İngilizce olarak, tek bir nüsha hâlinde hazırlanmıştır. Bu nüsha Avrupa Konseyi arşivlerinde muhafaza edilecek ve Umumi Kâtip aslına uygun tasdikli suretini imza veya iltihak eden Hükümetlere gönderecektir.

Belçika Kraliyeti Hükümeti adına
F. L. Goffart

Danimarka Kraliyeti Hükümeti adına
E. Torp - Pedersen

Fransa Cumhuriyeti Hükümeti adına
F. Seydoux

Yunanistan Kraliyeti Hükümeti adına
N. Hadji Vassiliou

İrlanda Hükümeti adına
Sean G. Ronan

İtalya Cumhuriyeti Hükümeti adına
Pierluigi Alvera

Lüksemburg Büyük Dükalığı Hükümeti adına
Paul Reuter

Holanda Kraliyeti Hükümeti adına
S. G. M. van Voorst tot Voorst

Norveç Kraliyeti Hükümeti adına
Paul Koht

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına
C. S. Hayta

Büyük Britanya ve Şimalî - İrlanda Birleşik
Kraliyeti Hükümeti adına
Peter Scarlett

İsveç Kraliyeti Hükümeti adına
Sven Dahlman